

Saksbehandler: Borghild Lindeflaten

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
009/22	Hovedutvalg oppvekst og kultur	17.03.2022

Tiltak for å rekruttere kvalifiserte lærere i Karmøyskolen

Hovedutvalg oppvekst og kultur 17.03.2022:

Behandling:

Diskusjon rundt bordet. Mange innspill fra utvalget.

Kommunalsjefen foreslo at administrasjonen jobber mer med saken og kommer med en handlingsplan i tråd med innspill fra utvalget.

Kommunalsjefens forslag enstemmig vedtatt

HOK- 009/22 Vedtak:

Hovedutvalg oppvekst og kultur sender saken tilbake og ber administrasjonen utarbeider en handlingsplan i tråd med innspill fra utvalget.

Bakgrunn for saken

I hovedutvalg oppvekst og kultur ble det gjort følgende vedtak i sak 032/21:

«Sett på bakgrunn av mangel på velkvalifiserte søkere til lærerstillinger i Karmøy kommune, utarbeider kommunen en handlingsplan med konkrete tiltak som har som mål å få tilsatt kvalifiserte lærere i alle lærerstillinger innen 2 år.

Tiltakene som foreslås må kunne begrunnes ut fra forskning og erfaring om hva som må til for å kunne trekke søkere til nettopp vår kommune. Planen legges fram til godkjenning i god tid før neste års utlysning av stillinger.»

Saksutredning

Utfordringer med å rekruttere og beholde lærere

Det blir stadig mer utfordrende å rekruttere nye lærere inn i grunnskolen. Dette gjelder både på nasjonalt og regionalt nivå. Høgskolen på Vestlandet har de siste årene hatt en jevn nedgang på antall søkere til lærerutdanningen. På nasjonalt nivå var det totalt 11.482 søkere som fikk tilbud om studieplass ved en lærerutdanning i 2021. Det var en nedgang på 3,6 prosentpoeng fra året

før. I 2017 bestemte regjeringen seg for å legge om fra en fireårig til en femårig lærerutdanning. Overgangen til en integrert masterutdanning har skapt et ekstra stort gap i 2021. På landsbasis kom det ut 1.612 færre grunnskolelærere enn normalt. En problemstilling er også at det er flere som søker på grunnskolelærerutdanning for 5. til 10. trinn, enn de som tar utdanning for 1.-7. trinn. Ser en bare på 1.-7., altså de som skal bli lærere for de minste barna, kom det i 2020 ut 942 kandidater, mens tallet i 2021 var 143.

Selv om det har vært en negativ utvikling med hensyn til antall søkere, er det likevel fjerde året på rad at godt over 11.000 får tilbud om lærerutdanningene. De siste årene har flere studenter møtt til grunnskolelærerutdanningene, færre har droppet ut tidlig i studiet og flere har fullført, ifølge Kunnskapsdepartementet.

I tillegg til at det er viktig å rekruttere nye lærere inn i grunnskolen så er det også viktig å beholde de som har tatt lærerutdanning i skolen. Ifølge Eva Bjerkholt ved Universitetet i Sørøst-Norge er det 10.000 lærer som jobber andre steder enn skolen her i landet. Hun mener at det i 2030 kommer til å være en manko på 4000 lærere hvis ikke flere velger dette yrket.

Status Karmøyskolen

Våren 2021 var det 100 søkere på fellesutlysningen til de ledige lærerstillingene i Karmøy kommune. Det ble tilsatt 52 lærer for skoleåret 2021/22, hvor over halvparten av disse også var ansatt i vikariater skoleåret 20/21. Årsaken til at mange av de nytilsatte lærerne får tilbud om vikariater i starten er at av våre ca. 500 lærere i Karmøy er det alltid noen som fått innvilget redusert stilling eller permisjon. Dette kan dreie seg om foreldrepermisjon eller permisjon for videreutdanning. Nyansatte blir da ansatt som vikar for disse.

Ikke alle de ledige stillingene ble besatt og ved skolestart var det 18 ledige undervisningsstillinger. Det ble tilsatt vikarer i de ledige stillingene med varighet fra skolestart og fram til høstferien. Stillingene ble så lyst ut på ny ved skolestart og det lyktes å få tilsatt kvalifiserte lærere i 12 av stillingene. Det er flere grunner til at en ikke fikk tilsatt alle en hadde behov for. Det var færre kvalifiserte søkere på søkerlisten enn vanlig. Noe av dette skyldes at lærerutdanningen er endret fra fire til fem år, og at det derfor i 2021 kom ut få nyutdannede lærere.

Karmøy kommune har felles arbeidsmarked med omkringliggende kommuner. Kommunen opplever at flere av søkerne også søker på stillinger i de nærliggende kommunene, og at en del aktuelle søkere takker nei til stilling i Karmøy kommune eller sier opp i løpet av våren fordi de får tilbud i andre kommuner. Vi ser at søkerne som regel ønsker å jobbe i den kommunen de bor.

I tillegg har endring i utdanningsløpet fra allmennlærer til grunnskolelærere 1.-7. trinn og 5.-10. trinn gjort at de lærerne som nå er utdannet har færre undervisningsfag enn tidligere. Blant annet er ikke norsk obligatorisk for de med utdanning for 5.-10. trinn. Dette fører til at kommunens behov og søkerne sin kompetanse ikke alltid sammenfaller.

Tiltak på lang sikt

På lang sikt vil et viktig tiltak for å få nok kvalifiserte lærere i Karmøy kommune være å få unge som bor i Karmøy til å velge læreryrket. All erfaring tilsier at de aller fleste som ønsker jobb i kommunen og som velger å bli i Karmøyskolen, er de som hører hjemme i Karmøy kommune. Rådgivertjenesten på ungdomsskolene har i oppgave å gi god informasjon om læreryrket, utdanningssteder, avlønning, hva som skal til for å få jobb osv. Rådgivningstjenesten kan også bruke JOBB-dager og VGS dager for å gjøre yrket bedre kjent. Samarbeid med VGS med blant annet besøk og hospiteringsordninger kan også være aktuelle tiltak.

I neste omgang handler det om å få nyutdannede lærere til å ønske å jobbe i Karmøy kommune.

Langsiktige tiltak kan være at flere av våre skoler blir praksisskoler som tar imot studenter i praksisperioder slik at studentene blir kjent med Karmøyskolen. Kommunen kan også være mer aktive med å rekruttere studenter fra lærerhøgskolene til å påta seg vikaroppdrag i våre skoler.

Et annet langsiktig tiltak er å jobbe for å ha større enheter med flere ansatte. Det er mange og små skoler i Karmøy. På de største skolene har en flere lærere som følger opp ett klassetrinn. Dette gjør at lærere kan få undervise i de fagene de er utdannet i og som en føler en mestrer. Ved de minste skolene er det mindre rom for fleksibilitet i hvilke fag en underviser i, da en kontaktlærer underviser stort sett klassen i alle fag. Dette gjør at det er vanskelig å tilsette 5.-10. trinn lærere som i utdanningen sin bare har tre undervisningsfag. Opplæringsloven sier at for å undervise i norsk, engelsk og matematikk må en ha minimum 30 studiepoeng i faget. Det vil ellers være mer attraktivt for en nyutdannet lærer å jobbe på en større skole, da det er flere ansatte som en kan samarbeide med og lære av.

Tiltak på kort sikt

- Gode stillingsannonser. En annonsetekst som viser hva Karmøyskolen er god på og at skoleeier fremstår som en god og spennende arbeidsgiver med tydelig plan og strategi.
- Omgjøring av vikariater til faste stillinger. Hvert år i januar omgjøres en del vikariater til faste stillinger. Da prioriteres de som har den kompetansen kommunen har behov for. Utlysing av faste stillinger er et viktig tiltak for å tiltrekke oss søkere som har faste stillinger i andre kommuner.
- Utlysing av stillinger der det er behov for spesifikk kompetanse i egne annonser for å vekke interesse hos de som har en særlig kompetanse innen feltet.
- Tidlig utlysing av stillinger. Lærerstillinger for neste skoleår ble lyst ut i en fellesannonse i februar med søknadsfrist i begynnelse på mars.
- Tilbud om kompetanseheving. Hvert år tar rundt 30 lærere videreutdanning via kompetanse for kvalitet. Dette gjør at karmøyskolen får økt andelen lærere som har kvalifikasjoner i de fagene de underviser i.
- Strategi for å øke profilering av karmøyskolen og læreryrket.
- Framsnakke Karmøyskolen
- Planlegge for minst en positiv sak i media pr måned for å profilere læreryrket og Karmøyskolen.
- Sikre at skolene har informative og oppdaterte hjemmesider
- Videreutvikle eksisterende system for å ivareta nyutdannede.
- Arbeidstidsavtalen til lærere gir nyutdannede lærere mulighet til en time redusert undervisning første året i jobb etter fullført utdanning.
- Karmøy kommune har en plan for oppfølging av nyutdannede lærere hele første året i arbeid. Disse har tilbud om å være med på åtte kompetanseøkter i løpet av første året med temaer som rettigheter og plikter, klasseledelse, oppfølging av elever med særskilte behov og barnevernssaker. Det blir også gitt tilbud om individuell veiledning fra en av rådgiverne i skole ute på arbeidsplassen.

- Et nytt tiltak kan være å benytte veiledningsteamet på PPT de to første årene for å bistå med veiledning innen klasseledelse og tilpassa opplæring.
- Følge opp nytilsatte.
- Videreføre og videreutvikle skolens system for opplæring i rutiner og pedagogiske digitale verktøy.
- I Karmøy kommune er det system for oppfølging av nytilsatte i prøvetiden.
- Kontinuerlig jobbing for å sikre god kvalitet i skolen og et godt arbeidsmiljø.
- OECD sin undersøkelse fra 2018 viser at det er høy trivsel blant norske lærere. Et godt arbeidsmiljø er viktig for at ansatte blir værende i jobben. Åpenhet og raushet, og en delingskultur blant de ansatte er kjennetegn på et godt arbeidsmiljø. Det er nå gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse der resultatene blir jobbet systematisk med for å sikre at de ansatte har trivsel på jobb. Det å ha rom for samarbeid og delingskultur er noe søkerne i intervju ofte tar fram som viktig på spørsmålet om hva de tenker er godt arbeidsmiljø
- Videreføre og videreutvikle gode lederprogram og lederoppfølging. Forskning viser tydelig sammenheng mellom god ledelse og kvalitet og trivsel i skolen.